

Liberia 2007 – 5L2MS

Niet zomaar de een of andere DX-peditie

Arie Kleingeld PA3A, pa3a@hccnet.nl

Waarom een DX-peditie naar Liberia? Een land waar in de onlangs beëindigde 13 jaar durende burgeroorlog zo'n 250.000 mensen het leven verloren en tenminste 1.000.000 mensen moesten vluchten; een land dat totaal verwoest en ontwricht is en waarvan de infrastructuur in puin ligt... Waar van de ongeveer 3,5 miljoen inwoners 80 tot 85% werkloos is; waar voor heel Liberia twee tandartsen zijn en waar het salaris voor een dag (hard) werken US dollar 0,78 bedraagt... De situatie is zelfs zodanig dat er nog steeds een negatief reisadvies voor Liberia geldt en dat geen verzekeringsorganisatie je bagage wil verzekeren... Prima plek voor een DX-peditie, toch?

Ons doel was drievoudig:

- Het ondersteunen van de LRAA (Liberian Radio Amateur Association) met apparatuur en antennes om een nieuw clubstation te kunnen bouwen. Alles was gestolen en vernietigd tijdens de burgeroorlog.
- Wereldwijde promotie van het werk van de internationale organisatie Mercy Ships. Deze organisatie verleent met haar hospitaalschepen gratis humanitaire en geneeskundige hulp in landen waar nauwelijks geneeskundige faciliteiten zijn.
- Het sponsoren van een recent opgericht ziekenhuisje: de Gaye Town Clinic.

Het idee van de DX-peditie ontstond doordat rond Kerstmis 2006 Henk PA3AWW en Arie PA3AN met elkaar in contact kwamen. Zij spraken over het vrijwilligerswerk van Arie op een van de hospitaalschepen van

2-elements tribander klaar om in de mast te gaan; op de achtergrond de 3-elements tribander en het zendergebouw van ELWA waar ook de 5L2MS-shack was gevestigd

de internationale organisatie Mercy Ships. De bemanning van zo'n schip bestaat uit louter vrijwilligers. Ze werken een aantal weken, of soms meer dan een jaar, aan boord van het schip: zonder salaris. Zij betalen zelfs hun eigen kost en inwoning. Een idee groeide. Als je een DX-peditie eens zou combineren met een goed doel zoals het werk van Mercy Ships? Henk had zo iets al eerder gedaan met de 9G1AA DX-peditie in 1993. De groep, georganiseerd in de stichting DAGOE (Dutch Amateurs Going On Expedition), was toen in

staat een complete 'recovery-room' te sponsoren voor het Dormaa hospitaal in Ghana. De opbrengst kwam uit het verzoek om direct-QLS en van sponsors.

In april 2007 deed de Africa Mercy, het nieuwste hospitaalschip van Mercy Ships, Rotterdam aan op haar eerste reis naar Liberia. Tijdens dat bezoek hebben wij daarop, als DAGOE stichting, gesproken met de Mercy Ships organisatie over hoe een DX-peditie zou kunnen bijdragen aan hun werk. Naast het promoten van het werk en de naam van Mercy Ships wilden we ook een project aan land sponsoren. Mercy Ships vond dat een prima idee. Dat project werd de bouw van een nieuw ziekenhuis, de Gaye Town Clinic, 10 km van Monrovia, de hoofdstad van Liberia. De Gaye Town Clinic is oorspronkelijk opgestart als een initiatief van een lokale Baptisten Kerk om geneeskundige dienstverlening voor de lokale bevolking op gang te brengen en tegelijkertijd een campagne te starten om aids te voorkomen. Mercy Ships hielp met de bouw van het hospitaal en trainde tevens de staf. Een gigantische stap voorwaarts als je de situatie in Liberia kent. Gelukkig begint het land langzaam weer op te krabbelen. Troepen van de Verenigde Naties waarborgen de vrede tot nu toe succesvol. Naast de VN-troepen waren in 2007 zo'n 1500 hulporganisaties actief.

Africa Mercy, afgemeerd in de haven van Monrovia

Na negen maanden van voorbereiding was het dan eindelijk zo ver: op woensdag 3 oktober 2007, 's ochtends om half zes, ver-

trok het 5L2MS-team, bestaande uit Arie PA3AN, Henk PA3AWW, Ad PA8AD en Arie PA3A, vanaf Zaventem Airport (Brussel) naar het einddoel ELWA compound, Monrovia, Liberia. In Liberia zou Dickson EL2DT zich bij ons aansluiten. De bagage bestond uit: drie transceivers, twee lineairs en andere hulp-apparatuur, computers en nog wat kleding. Gelukkig was het zware spul zoals antennes, masten, coaxkabels, generatoren, touwen, bedden, lakens, eten, koffiezetapparaat e.d. (totaal zo'n 8 kubieke meter) al eerder verstuurd. De bedoeling was dat we van 5 tot en met 21 oktober 'radioactief' zouden zijn.

Na een volle dag vliegen landde het team op Robertson Airport Liberia: temperatuur 29°C en luchtvochtigheid 100%, een goed begin dus. Oktober zou de start zijn van het droge seizoen, maar op de een of andere manier was iemand dat vergeten. We werden afgehaald door de mensen van Mercy Ships en twee uur later stapten we aan boord van de Africa Mercy, afgemeerd in de haven van Monrovia. Behalve medische behandelingen worden er ook projecten aan de wal uitgevoerd waarbij de lokale bevolking leert om bepaalde zaken zelf aan te pakken. Om het hands-on werk van Mercy Ships te kunnen beschrijven zouden heel wat meer pagina's nodig zijn dan dit artikel. De website <http://www.mercyships.org/> geeft in ieder geval een goede indruk.

Donderdagochtend vroeg pikten we Dickson EL2DT op en kwamen na een uurtje rijden bij ELWA compound. ELWA staat voor Eternal Love Winning Africa en is de callsign van een FM- en kortegolfradiostation dat vóór de Liberiaanse burgeroorlog een bekend station was dat in 30 talen evangelisatieboodschappen uitzond over geheel Afrika. Kortegolfuisterraars kennen het station misschien nog wel uit het verleden. Tijdens de burgeroorlog is het station vernietigd en is er slechts één 75 W FM-zender overgebleven. Hiermee wordt live acht uur per dag uitgezonden. Tijdens ons verblijf in Liberia werd een nieuwe 5 kW kortegolfzender gebouwd en werden de kortegolfzendantennes hersteld. Het station zendt in 2008 weer uit in het Engels en in de verschillende Liberiaanse dialecten. Na wat gesprekken met de technici van ELWA kregen wij een prima plek voor de antennes toegewezen en een ruimte voor onze shack. Dezelfde dag ontmoetten we de voorzitter van de LRAA Ashley EL2AR en Bassam EL2BN, de secretaris van die organisatie in een 'eyeball QSO'. Zij hadden vóór onze afreis naar Liberia onze vergunningen bij het ministerie van Post en Telecommunicatie geregeld. Tijdens een korte sessie werden deze documenten officieel aan ons overhandigd. 5L2MS kon van start gaan.

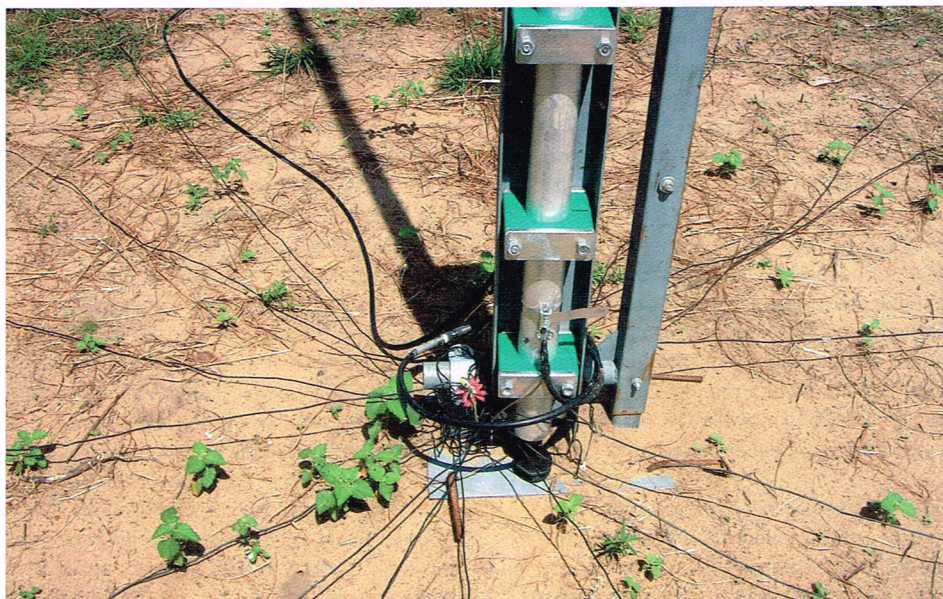
De volgende dag, vrijdag 5 oktober, pikten we al onze eerder verzonden spullen op uit een loods in de haven. Met een truck van Mercy Ships transporteerden we vervolgens alles naar ELWA. De eerste antenne die omhoog ging was de 3-elements tribander voor 20m, 15m en 10m op ongeveer 13 m

hoogte. De mast daarvoor was een ontwerp van Arie PA3AN en bestond uit twee steigerpijpen van elk 6 m lang met een draaiend topstukje. Met behulp van een derde steigerpijp als hulpmast en tuidraden kon deze vrij simpel worden opgezet. We hadden dat in Nederland natuurlijk al uitgeprobeerd en het ging ook goed onder de bloedhete zon van Liberia. De tribander kon worden gericht met een stuk touw dat van de reflector naar beneden hing, even simpel als doeltreffend. De coaxkabel werd op maat gemaakt, de pluggen gesoldeerd, alle zendapparatuur werd uitgepakt en geïnstalleerd. Ook de 40m kwartgolf vertical werd meteen neergezet met 16 radialen over de grond. Toen kwam het moment van het eerste QSO. Een 5-9 uit Europa was het resultaat. Het werkte! Die middag dronk ieder van ons ongeveer vier liter water om het zweten te compenseren. Alhoewel niet een gemakkelijke beslissing, besloten we om die dag niet meer in de lucht te komen, rust te nemen en te gaan ge-

nieten van een Liberiaans diner, geserveerd in het ELWA Guesthouse, een soort barak waarin we konden slapen, eten en douchen (uiteraard geen warm water, geen airco).

Zaterdag 6 oktober werd door één man de eerste pile-up verwerkt terwijl door de andere teamleden de 30m, 17m en 12m triband vertical en de 80m kwartgolf vertical werden opgezet. De laatste is een flinke jongen van meer dan 20 m hoog. Om hem om te zetten heb je wat voorbereidingstijd nodig, maar daarna staat hij dan ook vrij snel. Deze antenne werd op drie hoogten getuid en met zware ankers vastgezet. Dat bleek ook wel nodig. Gedurende ons verblijf kregen we flinke onweersbuien over ons heen met de nodige wind. Het checken van de tuien en ankers van alle antennes en het strakzetten daarvan was dan ook een dagelijkse routine.

De eerste dag dat we in de lucht waren ontdekten we een behoorlijk probleem. ELWA

Basis en radialen van de 80m vertical

ELWA compound vanuit de lucht gezien

heeft drie generatoren en alle drie produceerden ze een flinke portie herrie op de HF-band. Een generator vlak bij ons station veroorzaakte zelfs een S9 storing! Als de tribander richting Europa en Siberië stond was de QRM toch altijd nog S5 of meer, afhankelijk van de generator. Met de beam naar het westen (tevens richting het generatorgebouw) was werken onmogelijk. Ontstoren bij de bron was helaas geen optie. We leenden daarom een kleine transistorradio en met dat ding aan zijn we over het terrein gelopen. Gelukkig was er een plaats op ongeveer 80 m van onze shack waar je ook werkelijk stations hoorde op dat radiootje in plaats van alleen maar herrie. Op die plek hebben we een 2-elements tribander neergezet. De ontvangst was nog steeds niet super, maar een stuk beter richting Noord en Zuid-Amerika. We hebben daarna ook de 40m vertical naar dezelfde plek verplaatst.

De 80m vertical kon afgestemd worden naar 160m, toch besloten we dat niet te doen. In plaats daarvan vatten we het plan op om een 160m inverted vee te maken met als ophangpunt de VHF-mast van ELWA. We kregen toestemming van de ELWA-crew om hun mast te gebruiken. Een paar dagen later hing Ad PA8AD op ca. 40 m hoogte in de mast en hielpen Arie PA3AN en Arie PA3A beneden met de coax en de uiteinden van de inverted vee. Met een antenneanalyzer werd de antenne in één keer op 1825 kHz getuned en klaar waren we. De dipool deed het meteen vrij behoorlijk. Rapporten als 'booming signal' en 'strong' op het DX-cluster waren meer regel dan uitzondering. Ontvangen van de tegenstations met alle QRN in de tropen was echter een heel ander verhaal!

Tijdens ons verblijf in Liberia: nul zonnevlekken; de condities waren er ook naar. Nog een andere ervaring uit de tropen: vanaf 's middags een uur of twaalf was het alsof er een deken over de antennes werd getrokken. Niets meer te horen. Blijkbaar was de D-laag zo dik dat alles werd gesmoord. Dan neem je toch een hogere frequentie, zou je zeggen. Wel, dat gaat dan in de F-laag weer mis vanwege de nul zonnevlekken. Heel vervelend als je dan alleen maar duimen kunt zitten draaien. Er waren rond die tijd soms wel openingen op 10m en

12m die we konden benutten. Werken op 80m en 160m was extreem lastig. Veel QRN maakte de ontvangst meestal onmogelijk. We hadden rond middernacht een paar uur een kleine opening waarin we wel QSO's konden maken. Deze openingen waren soms redelijk, echter meestal marginaal. Natuurlijk geen QRN zonder onweer. We moesten een aantal keren snel uit de lucht vanwege blikseminslagen in de buurt. Meestal betekende dat ook het einde van het zenden voor de rest van de avond. Ontelbare malen gingen we uit de lucht omdat de stroomvoorziening van ELWA uitviel. Na een weekje hadden we dat verschijnsel aardig onder de knie. Dat was echt teamwerk. De stroom valt uit – alle apparatuur uitschakelen – starten van onze eigen twee generatoren – stekkers uit de ELWA-stopcontacten – stekkers in de generatoren – alle apparatuur weer aanzetten – vijf seconden wachten op de lineairs – QRZ? Van tevoren hadden we bekend gemaakt dat we zouden luisteren naar 'alle verre hoeken van de aarde' om iedereen een kans te geven ons te werken. Voor amateurs uit Australië en Nieuw-Zeeland is het werken van Liberia bijna onmogelijk. Er zijn, afhankelijk van de band, slechts korte perioden met openingen. Die vallen echter altijd samen met het tijdstip waarop ook de Europeanen met Liberia kunnen werken. Een enorme uitdaging dus om tussen de harde signalen uit Europa door te komen. Via het gastenboek van onze website <http://www.liberia2007.com/> ontvingen we dagelijks sterkerapporten uit VK-land. Hiermee waren we in staat om onze operatie af te stemmen op de openingen in die richting. En ja, zij doorbraken de 'EU-Zoo' (de Europese dierentuin), de 'NA-wall' (Noord-Amerikaanse muur) en overwonnen de 'Japanse terror' (Japanse verschrikking). Deze termen verzin ik niet, ze werden in het DX-cluster geschreven. We waren inderdaad in staat om stations uit VK en ZL in het log te krijgen. Dat ging nooit makkelijk. Soms waren de signalen net sterk genoeg en als je dan vroeg 'only VK' dan riepen er toch heel veel amateurs vanuit de hele wereld. Het was soms onmogelijk om iets goed te doen in de ogen van sommige amateurs. Als we in CW werkten was het: 'When are you coming on SSB?'; als we op 10m werkten: 'When are you coming on 12m?', '15m is open, why not on 15m?', 'please Asia', 'please South America', 'change operator',

'bad operator', enz. Dit kwam niet alleen over de band, het werd ook herhaaldelijk op het DX-cluster geschreven. Oké, tijdens de eerste dagen waren we niet op ons best, maar daarna deden we het beter. De beledigingen op het DX-cluster stopten en we werden 'excellent operators' genoemd. Deze complimenten kwamen vast van mensen die ons hadden gewerkt! Dankzij Bassam EL2BN hadden we toegang tot internet en konden alles meelezen wat er over ons geschreven werd op het DX-cluster. Als er commentaar werd gegeven op onze manier van werken en het was terecht, dan pasten we onze werkwijze meteen aan. Leren ging zo heel snel. Onze website was hier ook van groot nut. Alle boodschappen in ons gastenboek waren heel positief en dat stimuleerde ons om het nog beter te doen. Ook stelden mensen veel vragen over wanneer we welke mode of banden in de lucht zouden brengen. Iedere dag beantwoordden we deze vragen op de nieuwspagina en kondigden zodanig aan wanneer we op 160m uit zouden komen of wanneer we RTTY zouden gebruiken. Soms gaven we op het cluster direct antwoord op dergelijke vragen. Ik denk dat het ons, en de mensen aan de andere kant van de pile-up, veel geholpen heeft. We waren niet iedere dag QRV. Naast het zenden hadden we ook andere zaken te doen, zoals bezoeken van projecten van Mercy Ships, waaronder natuurlijk ons sponsorproject: de Gaye Town Clinic.

Tot slot nog wat cijfers.

Aantal QSO's: 27.879 totaal (17.250 CW, 8.919 SSB en 1.710 RTTY).

Twee werkende transceivers in Liberia toen we aankwamen en vier werkende transceivers toen we vertrokken. We konden namelijk een oude FT-80 transceiver repareren en we schonken een TS-50 aan de LRAA. Dat brengt het totale aantal dus op vier. We hebben ook alle antennes van de DX-peditie en de coaxkabels aan de LRAA geschonken zodat het clubstation weer opgebouwd kon worden. Wij hopen dat de zendamateurwereld vaker van Liberia gaat horen. Al het andere materiaal (twee generatoren, elektriciteitskabels, veldbedden, lakens, dekens, gereedschap, constructiematerialen, enz.) kreeg ook een goede bestemming: de Gaye Town Clinic en een weeshuis dat op

Gevolgen van de burgeroorlog zijn nog steeds zichtbaar, ook in de haven

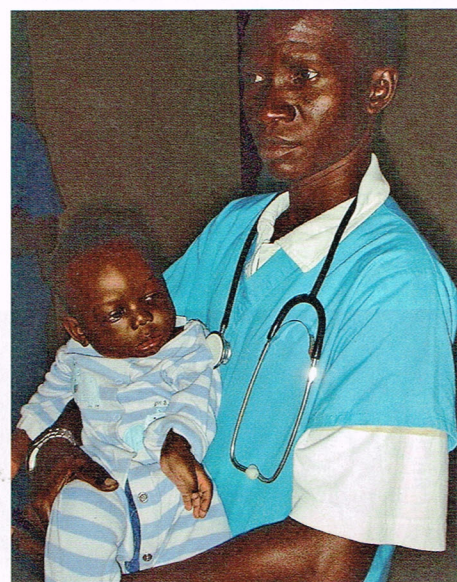
Het 5L2MS-team, v.l.n.r. staand Arie PA3AN, Dickson EL2DT, Henk PA3AWW; zittend Arie PA3A en Ad PA8AD

Ingang naar de ELWA-studio, een evangeliserend radiostation

Omgeving van de Gaye Town Clinic

Otis Young van de Gaye Town Clinic met een jong patiëntje

dat moment werd gebouwd met hulp van Mercy Ships.

Alle doelen die we ons gesteld hadden zijn gehaald. Het was voor ons allen een geweldige en dankbare ervaring. De samenwerking binnen het team was heel goed. Tijdens en ook na onze expeditie hebben we veel positieve reacties ontvangen over het doel van onze DX-peditie. Alle per post of via de website direct geclaimde QSL-kaarten zijn al voor Kerstmis 2007 direct verstuurd. Een prachtig stuk werk van QSL-manager PA3AWW. Voor alle vragen over QSL kunt u bij hem terecht. Als u contact wilt met het 5L2MS-team over andere zaken dan QSL, stuurt u dan een e-mail aan pa3a@hccnet.nl

Op deze plaats bedanken wij iedereen die ons op welke manier dan ook heeft gesponsord. Onze bijzondere dank gaat uit naar Marie Keevern van Mercy Ships. Zonder haar support was deze expeditie niet mogelijk geweest.

Storende generatoren in de ELWA compound